

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра психології

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Освітньо-наукова програма «Психологія»
третього (освітньо-наукового рівня) вищої освіти

Умань – 2022

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ

Сафін О.Д., доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;

Гульбс О. А., доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Вахоцька І.О., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;

Діхтяренко С.Ю., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;

Данилевич Л.А., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;

Якимчук Б.А., кандидат психологічних наук, доцент, професор кафедри психології, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;

Потапчук Є. М., доктор психологічних наук; професор, завідувач кафедри практичної психології та педагогіки, Хмельницький національний університет.

Наскрізна програма практики розглянута і схвалена на засіданні кафедри психології,

Протокол № 12/1 від «9» червня 2022 року.

Завідувач кафедри психології _____ (Сафін О.Д.)

Обговорена та рекомендована до затвердження на засіданні науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти,

Протокол № 8 від «16» червня 2022 року

Голова науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти _____ (Бондаренко Г.В.)

Наскрізна програма практики затверджена на засіданні навчально-методичної ради університету,

Протокол № 5 від «22» червня 2022 року.

Голова навчально-методичної ради університету _____ (Розгон В.В.)

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце практик у професійній підготовці здобувача вищої освіти

Практика є важливим компонентом освітньо-наукової програми професійної підготовки здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія.

Практична підготовка висококваліфікованих фахівців у галузі психології відбувається в ході проходження виробничих практик в умовах безпосередньої участі в організації освітньої та науково-дослідницької діяльності у закладі вищої освіти IV рівня акредитації.

Виробничі практики сприяють формуванню творчого ставлення до академічної та прикладної діяльності у галузі психології; набуття професійних навичок здійснення дослідницької роботи у підготовці та виконанні завдань наукового дисертаційного дослідження.

Наскрізна програма ознайомлює зі специфікою організації та змістом виробничої: дослідницької практики та виробничої: науково-викладацької практики здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Наскрізна програма виробничої практики розроблена на основі освітньо-наукової програми «Психологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (2022); Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини денної та заочної форми навчання (2021); Положення про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (2022); проєкту Державного стандарту вищої освіти здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 053 Психологія (2018); Національної рамки кваліфікацій (постанова КМУ № 1341 від 23.11.2011 р. у редакції від 25.06.2020 р. № 519); професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.03.2021 р. № 610); Стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України від 20.07.2022 р. № 646); інших нормативних актів.

Наскрізна програма практики є основним нормативним та навчально-методичним документом, який визначає всі аспекти проведення практик для здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практик, їх системність, неперервність і послідовність у навчанні ОС «Доктор філософії».

1.2. Мета практичної підготовки

Мета виробничої практики здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія полягає у практичній підготовці до професійної діяльності у закладах вищої освіти в галузі психології, формуванні вмій викладацької та дослідницької роботи, організації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти, навичок виконання завдань навчально-методичної та

науково-дослідницької роботи.

Виробничі практики спрямовані на підготовку фахівців до практичної та науково-дослідницької роботи, проведення наукових досліджень, орієнтовані на формування універсальних, загальнопрофесійних і фахових компетентностей, необхідних для здійснення наукової діяльності та професійної практики в галузі академічної та прикладної психології.

1.3. Завдання практичної підготовки

- формування професійно значущих умінь викладача та дослідника зі спеціальності 053 Психологія (галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»), навичок управління навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти;
- набуття досвіду вибору та використання ефективних прийомів і методів навчання, розв'язання комплексних проблеми в галузі професійної діяльності;
- оволодіння комунікативними вміннями, необхідними для спілкування з академічними групами та викладачами;
- набуття практичного досвіду здійснювати теоретико-методологічне узагальнення та переосмислення наявних психологічних знань у науково-дослідній діяльності та професійній практиці у закладі вищої освіти;
- розвиток в аспірантів практичних умінь здійснювати індивідуальну роботу із здобувачами;
- оволодіння сучасною методологією наукового дослідження, методами збору та оброблення наукової інформації; здійснення аналізу, інтерпретації емпіричних даних; формулювання висновків та рекомендацій за результатами дослідження;
- формування уявлень та знань застосування сучасних інформаційних технологій у науково-дослідницькій та науково-педагогічній діяльності;
- оволодіння вміннями викладати здобуті результати у вигляді звітів, публікацій, доповідей;
- формування навичок самоосвіти і самовдосконалення, активізація оволодіння професійними знаннями психолога та дотримання принципів академічної доброчесності.

1.4. Компетентності здобувача вищої освіти

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми «Психологія» третього освітньо-наукового рівня вищої освіти під час практики аспіранти повинні оволодіти такими загальними (ЗК) та фаховими (СК) компетентностями:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК5. Знання предметної області, розуміння професійної діяльності за спеціальністю та високий рівень компетентності психолога-практика та викладача психології

СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним.

СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства.

СК8. Здатність організовувати освітній процес на засадах студентоцентрованості, з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб здобувачів.

Під час практики аспіранти також мають можливість розвинути базові *soft skills*: креативність, робота в команді, комунікабельність, емоційний інтелект, взаємодія з людьми, тайм-менеджмент, саморозвиток, критичне та екологічне мислення, комплексне розв'язання проблем

II. ВИДИ ТА ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИК

Програма практик за освітньо-науковою програмою 053 Психологія розроблена згідно Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини денної та заочної форми навчання, затвердженого на засіданні Вченої ради Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (26 січня 2021 р., протокол № 10) та навчальних планів факультету.

Відповідно до обсягу освітньо-наукової програми підготовки (кількості кредитів ECTS) та нормативному терміну навчання здобувача третього освітньо-наукового рівня за спеціальністю 053 Психологія заплановано проходження *виробничої: дослідницької практики* на 2 курсі у III семестрі для здобувачів денної та заочної форми навчання - 90 год., 3 кредити. Тривалість виробничої: дослідницької практики 2 тижні.

Проходження *виробничої: науково-викладацької практики* заплановано для здобувачів на 2 курсі навчання у IV семестрі - 180 год., 6 кредитів. Тривалість виробничої науково-викладацької практики - 4 тижні.

Назва практики	Курс	Семестр	Кількість тижнів	Кількість кредитів
Виробнича: дослідницька практика	2	III	2	90/3

Виробнича: науково-викладацька практика	2	IV	4	180/6
---	---	----	---	-------

III. БАЗИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Здобувачі третього освітньо-наукового рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія проходять виробничі практики на базі кафедри психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини або на базі закладів вищої освіти IV рівня акредитації різних типів та форм власності, наукових установ та закладів, підпорядкованих НАН та НАПН України, закладів підвищення кваліфікації та післядипломної освіти, з якими укладені угоди, відповідно до спеціальності та тематики наукового дослідження аспіранта (здобувача).

Здобувачі вищої освіти мають право самостійно, за узгодженням відповідних кафедр, адміністрацією факультету добирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання. У цьому випадку здобувач вищої освіти повинен подати на їх розгляд клопотання від бази практики за 2 тижні до початку проходження практики. Клопотання зберігаються до завершення навчального року у керівника практик по факультету.

З базами практики університет завчасно укладає договори на її проведення за відповідною формою. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами та визначається на період конкретного виду практики або до п'яти років.

Найменування практики	Семестр, в якому передбачена практика	Тривалість практики (тижнів)	Найменування бази для проходження практики
Виробнича: дослідницька практика	III	2	кафедра психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини або відповідних спеціальностей кафедрах закладів вищої освіти IV рівня акредитації різних типів та форм власності, у наукових установах та закладах, підпорядкованих НАН та НАПН України, закладах підвищення кваліфікації та післядипломної освіти, з якими укладені угоди.

<p>Виробнича: науково- викладацька практика</p>	<p>IV</p>	<p>4</p>	<p>кафедра психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини або відповідних спеціальностей кафедрах закладів вищої освіти IV рівня акредитації різних типів та форм власності, у наукових установах та закладах, підпорядкованих НАН та НАПН України, закладах підвищення кваліфікації та післядипломної освіти, з якими укладені угоди.</p>
---	-----------	----------	--

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИК

Навчально-методичне керівництво і виконання наскрізної програми практики для здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-науковою програмою 053 Психологія, забезпечує кафедра психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини або відповідних спеціальностей кафедрах закладів вищої освіти IV рівня акредитації різних типів та форм власності, у наукових установах та закладах, підпорядкованих НАН та НАПН України, закладах підвищення кваліфікації та післядипломної освіти, з якими укладені угоди.

На настановчій конференції за участю представників адміністрації факультету, відділу аспірантури, гаранта освітньо-наукової програми, керівників практики, аспіранти ознайомлюються із завданнями, вимогами до оформлення звітної документації.

Здобувач закріплюється за науковим керівником, який консулює практиканта і надає відгук про його роботу наприкінці практики.

Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням програми виробничих практик здійснює його *науковий керівник, який виконує такі обов'язки:*

- забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики;
- затверджує загальний план-графік проведення практики, його місце в системі індивідуального планування здобувачів;
- надає методичну допомогу в плануванні та організації виробничих практик;
- контролює виконання практикантом завдань психодіагностичної діяльності та організовує заходи щодо ліквідації виявлених недоліків підготовленої програми;
- готує відгук про проходження здобувачем виробничих практик.

Гарант освітньої програми «Психологія» знайомить здобувачів з формою та змістом звітної документації і спільно з керівником здійснює облік проходження виробничої практики здобувачами.

Контроль за виконанням програми практики аспірантів здійснює гарант освітньо-наукової програми та науковий керівник.

Загальне керівництво та контроль за проходженням практики здобувача покладається на гаранта освітньо-наукової програми.

Здобувачі вищої освіти у період організації і проходження практик зобов'язані:

- за тиждень до початку практики пройти медичний огляд;
- до початку практики одержати від наукового керівника практики консультації щодо оформлення необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками наукового керівника;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- відвідувати консультації, методичні наради, які проводить науковий керівник чи гарант освітньо-наукової роботи;
- у встановлений термін здавати звітну документацію практики.

Здобувачі вищої освіти мають право:

- звертатися до керівників практики університету, адміністрації баз практик з усіх питань, що виникають у процесі проходження практики;
- користуватися матеріальною базою, бібліотекою, кабінетами та навчально-методичним забезпеченням, використовувати технічну, інформаційно-методичну та іншу документацію, необхідну для виконання програми практики;
- на свободу професійної творчості;
- вносити пропозиції щодо удосконалення освітнього процесу у ЗВО та організації практики;
- брати участь у роботі бази практики (конференцій, науково-методичних семінарів, засіданні кафедри, ради факультету тощо).

V. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

По завершенню проходження практики здобувачі третього освітньо-наукового рівня вищої освіти протягом трьох днів здають на перевірку науковому керівнику матеріали практики, письмовий звіт, який надає відгук та оцінює виконану роботу.

Здобувачі ступеня доктора філософії, які працюють за фахом і місце роботи яких відповідає вимогам програми практики, подають витяг із трудової книжки (або копію трудової книжки, завірену керівником установи), довідку з місця роботи, відгук керівника, письмовий індивідуальний звіт, робочу документацію із наступним її поверненням.

Індивідуальні звіти здобувачів є основним звітним документом.

Вимоги до звіту. У письмовому звіті про проходження практики повинні бути відображені всі виконані практикантом завдання, згідно напрямів роботи, індивідуальні завдання; має бути відображений розділ про охорону праці,

зазначені висновки та пропозиції, список використаних джерел. Обсяг звіту – до 10 сторінок. Звіт здобувача про практику повинен мати наскрізну нумерацію сторінок.

До звіту можуть бути включені схеми, таблиці, зразки матеріалів, фото, малюнки тощо. Звіт датується та підписується здобувачем-практикантом, науковим керівником.

На основі усного звіту (під час захисту практики) та письмового індивідуального звіту здобувача, відгуку керівника практики затверджується загальна оцінка практики.

Для представлення звіту здобувач готує презентацію. До звіту мають бути додані копії матеріалів наукової роботи аспіранта, виконаної під час практики (статей, доповідей тощо).

Екзамен із захисту практики проходить у вигляді звітної конференції (круглого столу), на якій аспіранти презентують результати проходження практики.

Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційні документи з підписом наукового керівника здобувача вищої освіти.

За результатами проходження практики та підсумкового контролю здобувач та його керівник подають у відділ аспірантури та докторантури:

- звіт про проходження практики (Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денної та заочної форм навчання) від 27.01.2021 р.);
- витяг з протоколу засідання кафедри про затвердження звіту.

Зазначена документація зберігається в індивідуальному плані аспіранта і розглядається під час атестації.

Загальна оцінка за практику – 100 балів.

Критерії оцінки діяльності здобувачів вищої освіти під час практики

90 – 100 балів – А («відмінно») ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики здійснена практикантом на високому рівні; практикант проявив себе як організований, сумлінний, творчий під час виконання різних видів роботи, знає і вміє застосовувати у практичній діяльності сучасні технології і нові інформаційні засоби, користується повагою та авторитетом серед колективу бази практики, керівників практики; здав у визначений термін документацію, оформлену на високому рівні.

82 – 89 балів – В («дуже добре») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики здобувачем вищої освіти проведена на достатньому рівні; були допущені незначні помилки у період проходження практики, але були самостійно виправлені; практикант не допускав недисциплінованості, байдужості, шаблонності на всіх ділянках роботи; про його діяльність добре відзивалися в колективі, в якому він перебував у період проходження практики; подав у визначений термін правильно оформлену документацію.

75 – 81 балів – С («добре») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики проведена на достатньому рівні; практикант допускав незначні помилки при виконанні завдань практики, проте не завжди міг самостійно їх виправити або пояснити у процесі аналізу; у ході практики був

дисциплінованим, виконана, самостійним, критичним на всіх ділянках роботи, одержав добрі відгуки колективу бази практики, методистів, керівника; подав вчасно документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і виправлення за вказівкою групового керівника практики.

69 – 74 балів – D («задовільно/посередньо») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики проведена на посередньому рівні; здобувач вищої освіти проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо самостійний та ініціативний; загальна характеристика діяльності практиканта у період проходження практики одержала позитивні відгуки; із невеликим запізнення подав документацію.

60 – 68 балів – E («задовільно») ставиться здобувачу вищої освіти в тому випадку, коли робота проведена на задовільному рівні; проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний; загальна характеристика діяльності на базі практики практиканта з боку керівників практики – «задовільна»; подав невчасно документацію, яка потребує доповнень і виправлень.

35 – 59 балів – Fx («незадовільно»). Відсутня систематичність у роботі практиканта. Роботу, передбачену програмою з практики, виконав на низькому професійному рівні, допускав помилки, пов'язані зі знанням теоретичного матеріалу та виконанням практичних завдань. Отримав негативний відгук про роботу чи незадовільну оцінку при складанні заліку за практику, але за певних умов може повторно пройти практику і отримати позитивну оцінку. Подав документацію з великим запізненням, допустив значні помилки в її оформленні.

1 – 34 бали – F («незадовільно»). Практикант не виконав програми практики і отримав незадовільну оцінку при складанні заліку за практику.

Шкала оцінювання

За шкалою ECTS	За національною шкалою		Кількість балів
	прописом	цифрою	
A	Відмінно	5	90-100
B	Дуже добре	4	82-89
C	Добре	4	75-81
D	Посередньо	3	69-74
E	Задовільно	3	60-68
Fx	Незадовільно	2	35-59
F	Незадовільно	2	1-34

VI. ЗМІСТ ПРАКТИК ЗА ВИДАМИ

ВИРОБНИЧА: ДОСЛІДНИЦЬКА ПРАКТИКА

6.1.1 Мета практики

Метою виробничої: дослідницької практики є поглиблення і вдосконалення комплексу професійних компетентностей та якостей науковця-дослідника, необхідних для майбутньої самостійної науково-дослідницької діяльності в галузі психології.

Виробнича: дослідницька практика передбачає забезпечення фахової діяльності психолога за такими напрямками роботи:

1) науково-методична підготовка здобувача полягає у здійсненні теоретичного узагальнення професійно важливих знань з наукових джерел у галузі психології на основі сучасних методологій наукової діяльності з використанням інформаційних технологій.

2) дослідницька підготовка здобувача передбачає набуття навичок організації різних рівнів психологічного дослідження, критичного осмислення значущих психологічних проблем, розробки психологічних підходів (за потреби), визначати перспективи подальших наукових розвідок.

Під час проходження виробничої: дослідницької практики здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти освітньо-наукової програми «Психологія» мають оволодіти такими загальними (ЗК) та спеціальними (СК) компетентностями:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1);
- здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК2);
- здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК3);
- здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності (ЗК4);
- здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень (СК 2);
- уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства (СК 7).

Під час практики аспіранти також мають можливість розвинути базові *soft skills*: креативність, робота в команді, комунікабельність, емоційний інтелект, взаємодія з людьми, тайм-менеджмент, саморозвиток, критичне та екологічне мислення, комплексне розв'язання проблем.

6.1.2. Завдання практики полягають у:

1) удосконалення умінь розробляти програму теоретичного та емпіричного дослідження, пошуку, самостійного відбору та обробки наукової інформації й емпіричних даних з предмету дослідження; узагальнення результатів, обґрунтування висновків наукового дослідження;

2) набуття досвіду використання методів наукового дослідження,

психодіагностичного інструментарію, застосування сучасних інформаційних технологій;

3) формування універсальних якостей дослідника для розв'язання комплексних проблем психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору, спрямованості до самовдосконалення, дотримання принципів професійної етики та академічної доброчесності, умінь презентувати результати власного наукового дослідження, генерувати нові творчі ідеї (креативність);

4) оволодіння навичками організації та виконання індивідуальних дослідницьких завдань дисертаційного дослідження; апробації результатів наукового дослідження, їх поширення та впровадження у психологічну практику; складання відповідного звіту;

5) формування умінь толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного/цифрового суспільства.

6.1.3. Зміст діяльності здобувачів вищої освіти

Виробнича: дослідницька практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є необхідною практичною професійною підготовкою до проведення науково-дослідницької діяльності здобувачів.

Науково-методична та дослідницька діяльність

1. Участь у настановчій та підсумковій конференціях щодо організації та проходження виробничої: дослідницької практики.

2. Ознайомлення із системою науково-дослідної роботи базового закладу (нормативними та науково-методичними документами, перспективним напрямком, темами дослідження, видами науково-дослідної роботи працівників).

3. Ознайомлення з матеріально-технічною базою закладу,

4. Складання індивідуального плану роботи на період проходження практики.

5. Спостереження та участь у дослідницьких заходах аспірантів-практикантів.

6. Участь у науково-методичній роботі бази практики.

7. Планування, проведення та аналіз результатів власної дослідницької роботи аспірантом-практикантом.

8. Розробка мети, завдань, методики власного дисертаційного дослідження.

9. Пошук та аналіз наукової інформації, узагальнення здобувачем результатів проведених досліджень у межах власної дисертаційної роботи або планової науково-дослідної діяльності бази практики.

10. Участь у дослідницьких процедурах та формування навичок дослідницької діяльності.

11. Презентація результатів власного наукового дослідження або науково-дослідницької роботи бази практики під час наукового заходу.

12. Підготовка наукової публікації (стаття категорії «Б») за результатами власного наукового дослідження або науково-дослідної роботи бази практики.

13. Підготовка звіту за результатами виробничої: дослідницької практики.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Взяти участь у науково-методичних та науково-практичних заходах кафедри, факультету, університету.

2. Здійснити аналіз матеріалів за темою дисертаційного дослідження з використанням дослідницьких методів.

3. Висвітлення інформації на сайті університету, факультету, в соціальних мережах, ЗМІ щодо проходження практики (скрін-копії з посиланнями на джерело).

6.1.4. Форми звітності здобувачів вищої освіти про практику.

1. *Письмовий звіт про проходження виробничої: дослідницької практики.*

2. *Відгук на здобувача-практиканта, підписаний науковим керівником.*

3. *Щоденник виробничої: дослідницької практики.*

4. *Індивідуальний план роботи* аспіранта-практиканта, підписаний керівником практики.

5. *Матеріали розробленої методики дослідження* (результати аналізу теоретичного дослідження дисертаційної роботи або планової науково-дослідної діяльності бази практики).

6. *Презентація проведення науково-дослідної роботи.*

7. *Матеріали, що підтверджують виконання індивідуальних завдань* (участь у науково-методичних та науково-практичних заходах кафедри, факультету, університету).

8. *Матеріали наукової статті* за темою дослідження (поданої до публікації у фаховому періодичному науковому виданні категорії «Б»).

9. *Висвітлення інформації* (на сайті університету, факультету, в соціальних мережах, ЗМІ тощо) щодо проходження практики (скрін-копії з посиланнями на джерело).

6.1.5. Норми/Критерії оцінювання роботи здобувачів вищої освіти під час практики

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.

При оцінюванні практики загалом враховуються такі показники:

– організованість і дисциплінованість здобувача-практиканта під час проходження практики;

– ініціатива і творчість, рівень дослідницької майстерності, виявлені в період проходження практики;

– якість науково-дослідницької роботи аспіранта;

– оформлення документації з практики;

– своєчасність здачі документації.

Критерії оцінювання видів роботи з практики

№ п/п	Види робіт	Кількість балів
1.	<i>Щоденник виробничої: дослідницької практики:</i>	0 – 10
	- відображена у повному обсязі робота згідно з програмою практики, оформлення відповідає високому рівню виконання завдань;	10
	- відображена робота програми практики, але допущені незначні помилки, оформлення відповідає достатньому рівню;	8-9
	- відображена частина роботи, допущені незначні помилки, оформлення відповідає середньому рівню виконання;	5-7
	- частково відображена робота, допущені значні граматичні помилки, оформлення відповідає низькому рівню виконання завдань.	1-4
2.	<i>Оформлення індивідуального плану роботи здобувача-практиканта:</i>	0 - 5
	- індивідуальний план та оформлення відповідає високому рівню виконання завдань;	5
	- індивідуальний план оформлений відповідно достатнього рівня виконання завдань;	4
	- відображена частина роботи програми практики, допущені незначні помилки, оформлення відповідає середньому рівню виконання завдань;	3
	- частково відображена робота, оформлено на низькому рівні.	1- 2
3	<i>Матеріали розробленої методики дослідження (результати аналізу теоретичного дослідження дисертаційної роботи або планової науково-дослідної діяльності бази практики):</i>	0 - 15
	- матеріали дослідження розроблено у повному обсязі згідно з завданнями практики, оформлення відповідає високому рівню результатів;	15
	- матеріали дослідження розроблено згідно з завданнями практики, оформлення відповідає достатньому рівню результатів;	11 -14
	- матеріали дослідження розроблено не в повному обсязі, наявні помилки в оформленні, результати відповідають середньому рівню виконання завдань;	6 - 10
	- матеріали дослідження розроблено частково, наявні значні помилки в оформленні, результати відповідають низькому рівню виконання завдань.	1- 5
4	<i>Матеріали, що підтверджують виконання індивідуальних завдань (участь у науково-методичних та науково-практичних заходах кафедри, факультету, університету):</i>	0 – 15
	-високий рівень виконання завдання;	15
	- достатній рівень виконання завдання;	11 -14
	- середній рівень виконання завдання;	6 - 10
	- низький рівень виконання завдання.	1-5
5.	<i>Оформлення звіту виробничої: дослідницької практики, презентація:</i>	0 – 10
	-високий рівень виконання завдання;	10
	- достатній рівень виконання завдання;	8 - 9
	- середній рівень виконання завдання;	5 - 7
	- низький рівень виконання завдання.	1 – 4
6	<i>Презентація результатів виконання завдань виробничої: дослідницької практики</i>	0 – 10
	- презентація відображає високий рівень виконання завдань;	10
	- презентація відображає достатній рівень виконання;	8-9

	- відображена частина програми практики, допущені незначні помилки, оформлення відображає середній рівень виконання;	5-7
	- частково відображена робота, допущені значні помилки, відображає низький рівень виконання.	1 - 4
7	Матеріали наукової статті за темою дослідження (поданої до публікації у фаховому періодичному науковому виданні категорії «Б»).	0 – 30
	- стаття категорії Б;	30
	- стаття без категорії Б;	20
	- тези.	10
8.	Своєчасне оформлення та здача звітної документації	0 – 5
	- оформлення та здача звітної документації в повному обсязі згідно вимог;	5
	- оформлено з незначними помилками здано в межах вимог;	3- 4
	- оформлено з помилками, здано із запізненням.	1-2
Усього (максимальна кількість балів)		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

Основними критеріями оцінки результатів виробничої практики виступають:

«Відмінно» (А) (90 – 100 балів) - здобувач на високому рівні виконав весь намічений обсяг дослідницької роботи, що вимагається програмою, виявив професійні вміння, спираючись на психологічну теорію; правильно визначив і ефективно здійснював індивідуальні дослідницькі завдання. Науково-дослідна робота виконана на високому рівні (висока якість практики визнається науковим керівником дисертаційного дослідження, представниками базового закладу); виявив сумлінність, організованість, ініціативність на всіх ділянках роботи; отримав виключно позитивну оцінку керівника практики, гаранта освітньо-наукової програми; здав у визначений термін правильно оформлену документацію; виконав на високому рівні наукову складову дослідження з теми дисертаційної роботи.

«Дуже добре» (В) («82 – 89 балів) – здобувач повністю виконав програму виробничої: дослідницької практики; виявив уміння, базуючись на психологічну теорію, визначив основне дослідницьке завдання і способи його розв’язання, проявляв ініціативу в роботі; дослідницька робота організована на достатньому методичному рівні. При загальній позитивній оцінці наукового керівника дисертаційного дослідження здобувач-практикант допустив методичні помилки в оформленні результатів дослідження, але зміг їх з власної ініціативи самостійно виправити, або пояснити причину їх допущення в процесі обговорення результатів науково-дослідницької роботи; здав у визначений термін належним чином оформлену документацію; виконав на достатньому рівні наукову складову дослідження з теми дисертаційної роботи.

«Добре» (С) (75 – 81 балів) – завдання за програмою практики виконані на достатньому рівні, але практикант допускав незначні помилки у роботі, які не завжди міг самостійно виправити або пояснити в процесі їх аналізу. У ході практики був організованим, відповідальним, самостійним, критичним на всіх

ділянках роботи, одержав добрі відгуки колективу бази практики, наукового керівника; подав вчасно документацію, в яку можуть бути внесені незначні доповнення і виправлення за вказівкою керівника практики.

«Задовільно/посередньо» (D) (69 – 74 балів) ставиться в тому випадку, коли завдання практики виконано, але неповно, результати практики оцінено науковим керівником на задовільному рівні. Здобувачем виявлено вміння проводити навчальні заняття, але шаблонно; допущено незначні порушення вимог щодо доцільної організації навчальної та наукової діяльності; на задовільному рівні виконано заплановане наукове дослідження та індивідуальні завдання. Здобувач проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо самостійний та ініціативний. Загальна характеристика діяльності практиканта у період проходження практики одержала позитивні відгуки; із невеликим запізненням подав документацію.

«Задовільно» (E) (60 – 68 балів) ставиться в тому випадку, коли завдання практики виконано, але неповно, на задовільному рівні. Здобувач проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний та несамостійний. Загальна характеристика діяльності аспіранта на базі практики науковим керівником оцінена на «задовільно». Наукове дослідження виконано на достатньому рівні, але під постійним контролем наукового керівника; невчасно подано документацію, яка потребує доповнень і виправлень.

«Незадовільно» (FX) (35 – 59 балів) – завдання практики виконані не в повному обсязі, програму навчальної, науково-дослідної роботи не виконано. Здобувач виявив низький рівень теоретичної та практичної підготовки в галузі психології, невміння реалізувати програмні та індивідуальні завдання, налагоджувати контакт з усіма учасниками освітнього процесу, не готовий до забезпечення доцільної навчально-методичної та наукової діяльності у закладі вищої освіти внаслідок недостатніх знань з провідної дисципліни, методики і основ організації наукової діяльності.

«F» (1 – 34 бали) – завдання не виконані або виконано із значними помилками, не сформовані вміння проводити відповідні види науково-педагогічної діяльності. Здобувач потребує повторного проходження не тільки виробничої: науково-викладацької практики, а й фахової підготовки в цілому.

6.2. ВИРОБНИЧА: НАУКОВО-ВИКЛАДАЦЬКА ПРАКТИКА

Виробнича: науково-викладацька практика забезпечує поєднання теоретичної та практичної підготовки майбутніх фахівців у галузі психології, вироблення навичок викладацької, навчально-методичної, науково-дослідної діяльності та формування творчого ставлення до академічної й прикладної діяльності психолога.

6.2.1. Мета практики

Метою виробничої: науково-викладацької практики здобувачів є розвиток здатності здійснювати освітню та наукову роботу у галузі психології, набуття практичних навичок навчально-методичної, науково-дослідної діяльності.

Виробнича: науково-викладацька практика має комплексний характер і передбачає забезпечення фахової діяльності за такими напрямками роботи:

1) навчально-методичний – підготовка аспіранта до викладацької діяльності зі спеціальності 053 Психологія та засвоєння особливостей використання методик викладання професійно-орієнтованих дисциплін у закладі вищої освіти;

2) науково-дослідницький – підготовка майбутнього науковця до критичного осмислення, розробки психологічних підходів, організації різних рівнів психологічного дослідження, здійснювати (за потреби) перспективи подальших наукових розвідок.

Під час проходження виробничої: науково-викладацької практики здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти освітньо-наукової програми «Психологія» мають оволодіти такими загальними (ЗК) та спеціальними (СК) компетентностями:

– здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1);
– здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК3);
– здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності (ЗК4);

– знання предметної області, розуміння професійної діяльності за спеціальністю та високий рівень компетентності психолога-практика та викладача психології. (ЗК 5);

– здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті (СК4);

– здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним (СК 5);

– здатність організовувати освітній процес на засадах студентоцентрованості, з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб здобувачів (СК 8).

Під час практики аспіранти також мають можливість розвинути базові *soft skills*: креативність, робота в команді, комунікабельність, емоційний інтелект, взаємодія з людьми, тайм-менеджмент, саморозвиток, критичне та екологічне мислення, комплексне розв'язання проблем.

6.2.2. Завдання практики

1) набуття навичок здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті та організовувати різні форми навчальної діяльності, використовуючи сучасні методи та методики викладання психологічних дисциплін з використанням інформаційно-комунікативних (цифрових) технологій у вирішенні освітніх та наукових завдань;

2) оволодіння знаннями професійної діяльності за спеціальністю та набуття компетентності психолога-практика та викладача психології;

3) набуття вміння використання оптимальних стратегій викладання в залежності від мети навчання; структурування та перетворення наукових знань в навчальний матеріал; поглиблення та розширення професійно важливих теоретичних знань з фахових психологічних дисциплін;

4) удосконалення навичок професійного і педагогічного спілкування з аудиторією здобувачів; здійснювати консультування та індивідуальний супровід (наставництво) здобувачів з фахового предмету відповідно до їхніх індивідуальних освітніх потреб під час навчання;

5) розвиток індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, навичок критично оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним;

6) відпрацювання навичок організації та проведення науково-дослідницької роботи, підготовки наукової статті (категорії Б) за темою дисертаційного дослідження;

7) розвиток потреби в самоосвіті, дотриманні принципів професійної етики та академічної доброчесності, підвищенні своєї професійної кваліфікації та професійної мобільності.

6.2.3. Зміст виробничої: науково-викладацької практики

Виробнича: науково-викладацька практика має комплексний характер і передбачає забезпечення фахової діяльності за такими напрямками роботи:

1) навчально-методичний – підготовка аспіранта до викладацької діяльності зі спеціальності 053 Психологія та засвоєння особливостей використання методик викладання професійно-орієнтованих дисциплін у закладі вищої освіти;

2) науково-дослідницький – підготовка майбутнього науковця до критичного осмислення, розробки психологічних підходів, організації різних рівнів психологічного дослідження, визначати перспективи подальших наукових розвідок.

Навчальна діяльність передбачає:

1. Участь у настановчій та підсумковій конференціях щодо організації та проходження виробничої: науково-викладацької практики.

2. Ознайомлення із закладом вищої освіти (бесіди з адміністрацією, викладачами кафедри, здобувачами).

3. Ознайомлення з матеріально-технічною базою закладу вищої освіти.

4. Складання індивідуального плану роботи на час проходження практики.

5. Розробка (розгорнутий план-конспект), проведення та обговорення лекційних занять з визначеної дисципліни: 2 лекції (4 години).

6. Підготовка, проведення та обговорення семінарських, практичних, лабораторних занять з визначеної дисципліни: 4 заняття (8 годин).

7. Відвідування лекцій, семінарських, практичних, лабораторних занять, консультацій, які проводять викладачі базової кафедри.

8. Вивчення і узагальнення форм контролю умінь і навичок здобувачів вищої освіти спеціальності 053 Психологія під час аудиторної та позааудиторної роботи.

Науково-методична діяльність передбачає:

1. Аналіз документації відповідної базової кафедри (за спеціальністю 053 Психологія).

2. Ознайомлення з плануванням і проведенням аудиторної та позааудиторної роботи.

3. Ознайомлення та аналіз освітніх програм підготовки фахівців зі спеціальності 053 Психологія (ОС «Молодший бакалавр», «Бакалавр», «Магістр», «Доктор філософії»), навчально-методичної документації до відповідних курсів.

4. Аналіз тем та розділів навчальної програми з дисципліни спеціальності 053 Психологія ОС «Доктор філософії».

5. Ознайомлення з необхідною навчально-методичною літературою.

6. Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка.

7. Добір та виготовлення дидактичних матеріалів до занять з визначеної навчальної дисципліни (з використанням інноваційних технологій).

8. Відвідування навчальних занять колег здобувачів-практикантів (з наступною участю в обговоренні результатів і підготовкою письмової рецензії).

9. Участь у науково-методичних семінарах, які проводяться керівником практики, викладачами базової кафедри.

10. Ознайомлення з особливостями організації системи науково-дослідної роботи базової кафедри, факультету.

11. Аналіз матеріалів за темою дисертаційного дослідження, підготовка наукової публікації до фахового періодичного наукового видання категорії «Б».

12. Підготовка та проведення заходу з актуальних проблем сучасної психологічної науки або відповідно до теми дослідження (науково-практичний семінар, конференція тощо).

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Участь у науково-методичних, науково-практичних заходах кафедри, факультету, університету.

2. Участь у роботі науково-дослідних структурних підрозділів університету, факультету, кафедри (психологічному гуртку, лабораторіях тощо), студентської соціально-психологічної служби тощо.

3. Підготовка повідомлення на сайт університету, факультету соціальної та психологічної освіти щодо проходження виробничої: науково-викладацької практики (скрін-копії з посиланнями на джерело).

6.2.4.Форми звітності здобувачів вищої освіти про практику

1. **Письмовий звіт про проходження** виробничої: науково-викладацької практики.

2. **Відгук наукового керівника про проходження практики.**

3. **Щоденник виробничої: науково-викладацької практики.** У щоденник виробничої: дослідницької практики заносяться всі заходи, пов'язані з проходженням практики, інші види робіт, їх аналіз (схему щоденника див. Додаток Г).

4. **Індивідуальний план роботи** аспіранта-практиканта, підписаний науковим керівником.

5. **Психолого-педагогічний аналіз** відвіданих навчальних занять аспірантів-практикантів.

6. **Розгорнутий конспект лекцій** (2 лекції – 4 години) із наочним наповненням (презентація).

7. **Методичні розробки семінарських/практичних занять** (4 заняття - 8 годин).

8. **Дидактичний матеріал до обраного курсу** з використанням інноваційних технологій.

9. **Матеріали, що підтверджують виконання індивідуальних завдань** (участь у науково-методичних, науково-практичних заходах кафедри, факультету, університету, висвітлення інформації на сайті університету, факультету, в соціальних мережах тощо).

10. **Матеріали проведення заходу з актуальних проблем** сучасної психологічної науки або відповідно до теми дослідження (науково-практичний семінар, конференція тощо).

11. **Наукова стаття за темою дослідження** (публікація у фаховому періодичному науковому виданні категорії «Б»).

6.2.5. **Норми/Критерії оцінювання роботи здобувачів вищої освіти під час практики**

При оцінюванні практики загалом враховуються такі показники:

- організованість і дисциплінованість здобувача-практиканта під час проходження практики;
- ініціатива і творчість, рівень викладацької майстерності, виявлені в період проходження практики;
- якість навчально-методичної роботи здобувача;
- якість наукової роботи здобувача вищої освіти;
- якість оформлення документації з практики;
- своєчасність здачі документації.

Критерії оцінювання видів роботи з практики

№ п/п	Види робіт	К-сть балів
1.	Оформлення звіту виробничої: науково-викладацької практики, презентації	0 - 10
	-високий рівень виконання завдання;	10
	- достатній рівень виконання завдання;	8-9
	- середній рівень виконання завдання;	5-7
	- низький рівень виконання завдання.	1-4

2.	Оформлення індивідуального плану роботи здобувача вищої освіти:	0 - 4
	- індивідуальний план оформлений відповідно до програми практики в повному обсязі;	4
	- В індивідуальному плані не повністю відображені завдання програми практики; оформлено на достатньому рівні;	2 - 3
	- частково відображені завдання практики, оформлено на низькому рівні.	1
3.	Щоденник виробничої: науково-викладацької практики:	0 – 5
	- відображена у повному обсязі робота згідно з програмою практики, оформлення відповідає високому рівню виконання завдань;	5
	- відображена робота програми практики, але допущені незначні помилки, оформлення відповідає достатньому рівню;	4
	- відображена частина роботи, допущені незначні помилки, оформлення відповідає середньому рівню виконання;	3
	- частково відображена робота, допущені значні граматичні помилки, оформлення відповідає низькому рівню виконання завдань.	1- 2
4.	Розробка та проведення 2 лекційних занять:	0 -10
	-виконана робота відповідає високому результату;	10
	- виконана робота відповідає належному рівню;	8 - 9
	- виконана робота відповідає середньому рівню;	6 - 7
	- низький рівень виконання завдання.	1- 5
5	Методичні розробки та проведення 4 семінарських/практичних занять:	0 - 15
	-виконана робота відповідає високому результату;	15
	- виконана робота відповідає належному рівню;	11 - 14
	- виконана робота відповідає середньому рівню;	6 - 10
	- низький рівень виконання.	1- 5
6.	Психолого-педагогічний аналіз відвіданих навчальних занять аспірантів-практикантів:	0 - 3
	-високий рівень виконання завдання;	3
	- середній рівень виконання завдання;	2
	- низький рівень виконання.	1
7.	Дидактичний матеріал з обраного курсу з використанням інноваційних технологій:	0 - 4
	-високий рівень виконання завдання;	4
	- середній рівень виконання завдання;	2 - 3
	- низький рівень виконання.	1
8.	Наукова стаття за темою дослідження (публікація у фаховому періодичному науковому виданні категорії «Б») та інформація про її подання до друку:	0 - 25
	- стаття категорії Б;	25
	- стаття без категорії Б;	15
	- тези.	10
9.	Організація та матеріали проведення заходу з актуальних проблем сучасної психологічної науки або відповідно до теми дослідження (науково-практичний семінар, конференція тощо):	0 - 15

	- високий рівень виконання завдання:	14 - 15
	- достатній рівень виконання завдання;	11 - 13
	- середній рівень виконання завдання;	6 - 10
	- низький рівень виконання завдання.	1-5
10.	Матеріали виконання індивідуальних завдань:	0 - 9
	- участь у науково-практичних заходах кафедри, факультету, університету;	1 – 3
	- участь у роботі науково-дослідних структурних підрозділів університету, факультету, кафедри	1 - 3
	- висвітлення інформації (на сайті університету, факультету, в соціальних мережах, ЗМІ тощо) щодо проходження практики.	1 - 3
Усього (максимальна кількість балів)		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

Основними критеріями оцінки результатів виробничої практики виступають:

«Відмінно» (А) (90 – 100 балів) – всі завдання практики виконано вчасно, в повному обсязі і на високому рівні, здобувач виявив уміння застосовувати і творчо використовувати навчально-педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями організації освітнього процесу. Виявлено вміння проводити лекційні, практичні заняття із застосуванням інноваційних технологій педагогічної діяльності. Здобувачем продемонстровано ініціативність, організованість, сумлінність на всіх ділянках роботи; є відгук керівника практики; звіт та правильно оформлену документацію подано у визначений термін, виконано на високому рівні наукову складову дослідження з теми дисертаційної роботи.

«Дуже добре» (В) («82 – 89 балів)– завдання практики виконані на достатньому рівні. Виявлено вміння здобувача застосовувати методи навчання, пов'язані з особливостями педагогічної діяльності, проводити навчальні заняття, використовуючи індивідуальний та творчий підхід. Здобувач виявив уміння встановлювати контакт із усіма учасниками освітнього процесу, проявляти ініціативу, але якщо навчальний процес і науково-дослідна робота організовані на достатньому методичному рівні. При загальній позитивній оцінці наукового керівника здобувач-практикант допустив деякі методичні помилки, які зміг з власної ініціативи самостійно виправити в процесі обговорення; здав у визначений термін правильно оформлену документацію; виконав на достатньому рівні індивідуальні завдання та дослідження з теми дисертаційної роботи.

«Добре» (С) (75 – 81 балів)– завдання за програмою практики виконані на достатньому рівні, але практикант допускав незначні помилки у роботі, які не завжди міг самостійно виправити або пояснити в процесі їх аналізу. У ході практики був організованим, відповідальним, самостійним, критичним на всіх ділянках роботи, одержав добрі відгуки колективу бази практики, наукового

керівника; подав вчасно документацію, в яку можуть бути внесені незначні доповнення і виправлення за вказівкою керівника практики.

«Задовільно/посередньо» (D)(69 – 74 балів) ставиться в тому випадку, коли завдання практики виконано, але неповно, результати практики оцінено науковим керівником на задовільному рівні. Здобувачем виявлено вміння проводити навчальні заняття, але шаблонно; допущено незначні порушення вимог щодо доцільної організації навчальної та наукової діяльності; на задовільному рівні виконано заплановане наукове дослідження та індивідуальні завдання. Здобувач проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо самостійний та ініціативний. Загальна характеристика діяльності практиканта у період проходження практики одержала позитивні відгуки; із невеликим запізненням подав документацію.

«Задовільно» (E)(60 – 68 балів) ставиться в тому випадку, коли завдання практики виконано, але неповно, на задовільному рівні. Здобувач проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний та несамостійний. Загальна характеристика діяльності аспіранта на базі практики науковим керівником оцінена на «задовільно». Наукове дослідження виконано на достатньому рівні, але під постійним контролем наукового керівника; невчасно подано документацію, яка потребує доповнень і виправлень.

«Незадовільно» (FX) (35 – 59 балів) – завдання практики виконані не в повному обсязі, програму навчальної, науково-дослідної роботи не виконано. Здобувач виявив низький рівень теоретичної та практичної підготовки в галузі психології, невміння реалізувати програмні та індивідуальні завдання, налагоджувати контакт з усіма учасниками освітнього процесу, не готовий до забезпечення доцільної навчально-методичної та наукової діяльності у закладі вищої освіти внаслідок недостатніх знань з провідної дисципліни, методики і основ організації наукової діяльності.

«F»(1 – 34 бали) – завдання не виконані або виконано із значними помилками, не сформовані вміння проводити відповідні види науково-педагогічної діяльності. Здобувач потребує повторного проходження не тільки виробничої: науково-викладацької практики, а й фахової підготовки в цілому.

СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативні документи

1. Освітньо-наукова програма «Психологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (2021).

URL :

2. Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (від 27.01.2021 р.).

URL

:
<https://udpu.edu.ua/documents/doc/%D0%94%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%20%D0%B7%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%83/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE->

<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>

3. Положення про освітні програми в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (2021 р.).

Документи. URL :

<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>

4. Положення про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (2022).

URL :

<https://udpu.edu.ua/documents/doc/%D0%94%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%20%D0%B7%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%83/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE-%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8E%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%83%202022.pdf?ver=1677593472>

5. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.03.2021 № 610). URL:

<https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-standart-na-grupu-profesij-vikladachi-zakladiv-vishoyi-osviti>

6. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України від 20.07.2022 р. № 646) URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2022/07/21/053-Psykholohiya-dok.filos-647-20.07.2022.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Аспірантам, докторантам, науковим керівникам (консультантам). Факультет соціальної та психологічної освіти УДПУ імені Павла Тичини. Програми практики ОС Доктор філософії (ОНП «Психологія»)

URL:

<https://fspo.udpu.edu.ua/%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8%d1%87%d0%bd%d0%b0-%d0%bf%d1%96%d0%b4%d0%b3%d0%be%d1%82%d0%be%d0%b2%d0%ba%d0%b0/%d0%bf%d1%80%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%d0%bc%d0%b8-%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b8/%d0%bf%d>

[1%81%d0%b8%d1%85%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%8f-%d0%be%d1%81-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%82%d0%be%d1%80-%d1%84%d1%96%d0%bb%d0%be%d1%81%d0%be%d1%84%d1%96%d1%97/](https://vad.udpu.edu.ua/normativno-zakonodavchabaza/normativni-dokumenty)

2. Відділ аспірантури та докторантури. Нормативні документи УДПУ імені Павла Тичини. URL: <https://vad.udpu.edu.ua/normativno-zakonodavchabaza/normativni-dokumenty>

3. Кодекс академічної доброчесності. URL: <https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>

4. Науковий портал. УДПУ імені Павла Тичини URL: <https://nauka.udpu.edu.ua/>

5. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://naqa.gov.ua/>

6. Наука. МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nauka>

7. Національна академія наук України. URL: <https://www.nas.gov.ua/UA/Pages/default.aspx>